Cofnodion Grŵp Trawsbleidiol

Cofnodion y Cyfarfod

Teitl y grŵp trawsbleidiol:	Y Lluoedd Arfog a'r Cadetiaid
Dyddiad y cyfarfod:	8 Chwefror 2023
Lleoliad:	Cyfarfod rhithwir

Yn bresennol:

Enw:	Teitl:
Darren Millar AS	Cadeirydd ac Aelod dros Orllewin Clwyd
Altaf Hussain AS	Aelod Cynulliad De Orllewin Cymru
Mark Isherwood AS	Aelod dros Ogledd Cymru
Samuel Kurtz AS	Aelod dros Orllewin a De Caerfyrddin Sir Benfro
Sam Rowlands AS	Aelod dros Ogledd Cymru
Cyrnol James Phillips	Comisiynydd Cyn-filwyr Cymru
Y Brigadydd Jock Fraser	Llynges Frenhinol
Peter Kellam	Llywodraeth Cymru
Millie Taylor	Cynorthwyo Plant Milwyr yn Ysgolion Cymru (SSCE Cymru)
Ella Fortune	Yr Awyrlu Brenhinol
Adrian Leslie	Y Lleng Brydeinig Frenhinol
Cyng Teresa Heron	Hyrwyddwr Cyfamod Cymunedol y Lluoedd Arfog
Cyng Paul Hinge	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Sir Ceredigion

Cyng Julie Matthews	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Sir Ddinbych
Cyng Elizabeth Roberts	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyng Mark Spencer	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Dinas Casnewydd
Cyng Eddie Williams	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Bro Morgannwg
Andy Jones	Swyddog Cyswllt Rhanbarthol Cyfamod y Lluoedd Arfog (Powys)
Lisa Rawlings	Swyddog Cyswllt Rhanbarthol Cyfamod y Lluoedd Arfog Gwent
Abigail Warburton	Swyddog Cyswllt Rhanbarthol Cyfamod y Lluoedd Arfog (De-orllewin)
Zoe Roberts	Arweinydd Cydweithredol Cyfamod y Lluoedd Arfog a Gofal Iechyd Cyn-filwyr, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
Emilia Douglass	Swyddfa Laura Anne Jones
Tara Moorcroft	Swyddfa Darren Millar
Emma Perrin	Rheolwr Gwledydd Datganoledig, Ffederasiwn Teuluoedd y Fyddin
Cyrnol David Chipp	Cyn Gadlywydd Gwent a Phowys Llu Cadetiaid y Fyddin

Ymddiheuriadau:

Enw:	Teitl:
Alun Davies AS	Is-Gadeirydd ac Aelod dros Flaenau Gwent
Hannah Blythyn AS	Hannah Blythyn AS, y Dirprwy Weinidog Partneriaeth Gymdeithasol
Llyr Gruffydd AS	Aelod dros Ogledd Cymru
Jack Sargeant AS	Aelod dros Alun a Glannau Dyfrdwy
Comodor yr Awyrlu Dai Williams	Yr Awyrlu Brenhinol
Peter Evans	Llywodraeth Cymru

Megan Greatrex	Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog
Cyng David Evans	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Sir y Fflint Cynghorau Sir
Cyng Glyn Haynes	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Ynys Môn Cynghorau Sir
Cyng Wendy Lewis	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Abertawe Cyngor
Cyng Beverley Parry-Jones	Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Neil Kitchener	GIG Cymru i Gyn-filwyr

Crynodeb o'r cyfarfod:

1. Cyflwyniadau ac ymddiheuriadau.

2. Diweddariadau
    - Diolchodd y Cadeirydd i'r Comodor Awyr, Dai Williams a'i dîm, am drefnu i arddangosfa Brwydr Prydain ymweld â'r Senedd ym mis Tachwedd 2022.
    - Talodd y Cadeirydd deyrnged i'r Brigadydd Andrew Dawes sydd wedi gadael fel Comander Brigâd 160 (Cymru).

3. Diweddariad ar ganlyniadau Cyfrifiad 2021 ac Arolwg Cyn-filwyr gan Adrian Leslie, Rheolwr Materion Cyhoeddus ac Ymgyrchoedd yng Nghymru, y Lleng Brydeinig Frenhinol (RBL)
    - Croesawodd y Cadeirydd Adrian Leslie i'r cyfarfod a diolchodd iddo am ddod i siarad â'r grŵp.
    - Siaradodd Adrian Leslie am Gyfrifiad 2021 a dywedodd fod y cwestiwn yn y Cyfrifiad am y Lluoedd Arfog wedi ei gynnwys o ganlyniad i ymgyrch Count Them In gan RBL a Poppy Scotland.
    - Darparodd Adrian Leslie wybodaeth am nifer y cyn-filwyr Cymru a sut mae hyn yn cymharu â gweddill y DU. Cymharwyd canlyniadau awdurdodau lleol a byrddau iechyd yng Nghymru hefyd.
    - Dywedodd Adrian Leslie fod grantiau costau byw RBL wedi rhoi bron i £2 filiwn mewn grantiau uniongyrchol (ledled y DU) dros y tri mis diwethaf, a dim ond 10% o'r ymgeiswyr am grant oedd dros 65 oed.

- Dywedodd Adrian Leslie fod yr Arolwg Cyn-filwyr yn cau y mis hwn, a nod yr arolwg yw dysgu mwy am fywydau’r gymuned Lluoedd Arfog cyn-filwyr a'u teuluoedd yn y DU.
- Atebodd Adrian Leslie gwestiynau ynghylch rhyddhau data ychwanegol yn y dyfodol a thai i gyn-filwyr gan awdurdodau lleol ledled Cymru. Codwyd cwestiynau hefyd ynghylch sut y bydd y data'n cael ei ddefnyddio, a'r gwahaniaeth posibl mewn canlyniadau rhwng gogledd a de Cymru oherwydd y gwahanol ddemograffeg.
- Dywedodd y Cadeirydd y byddant yn trafod ac yn ystyried y gwaith y mae pob bwrdd iechyd yng Nghymru yn ei wneud i gefnogi cyn-filwyr mewn GTB yn y dyfodol.
- **Cytunwyd y byddai'r GTB yn cyflwyno sylwadau i CLlLC i sicrhau eu bod yn defnyddio data'r cyfrifiad ac arolwg cyn-filwyr yn briodol.**

4. Diweddariad gan Millie Taylor, Cefnogi Plant Lluoedd Arfog mewn Addysg (SSCE) Cymru:

- Rhannodd Millie Taylor ddiweddariad ar dwf tîm SSCE Cymru a’r hyfforddiant DPP y maent yn ei gyflwyno i staff ysgol.
- Rhoddodd Millie Taylor y newyddion diweddaraf i’r grŵp am brosiect Ysgol Gyfeillgar y Lluoedd Arfog sy’n ceisio creu amgylchedd cadarnhaol i blant y Lluoedd Arfog rannu eu profiad ac annog ysgolion i ymgysylltu mwy â chymuned y Lluoedd Arfog.
- Mae 10 ysgol ar draws Cymru wedi ennill eu statws efydd, ac Ysgol Pen y Bryn ym Mae Colwyn yw’r ysgol gyntaf i ennill statws arian. Mae'r ysgolion wedi bod yn ddifyr iawn, ac yn annog ysgolion eraill i gymryd rhan yn y cynllun.
- Diweddarodd Millie Taylor y grŵp ar y gwaith y mae SSCE Cymru yn ei wneud yn barod ar gyfer prosiect Mis y Plentyn Milwrol ym mis Ebrill.
- Darparodd Millie Taylor ddiweddariad ar ddata plant lluoedd arfog yng Nghymru a sut mae’r data hwn yn cael ei gasglu gan awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru.
- Rhoddwyd diweddariad hefyd ar gynlluniau gweithredu awdurdodau lleol ac ymgysylltu ag awdurdodau lleol.
- Mae SSCE Cymru bellach yn cyhoeddi bwletinau ysgol misol, yn lle eu cylchlythyrau chwarterol, sydd wedi'u teilwra'n rhanbarthol.
- Dywedodd Millie Taylor sut mae cyllid Llywodraeth Cymru wedi'i ddosbarthu i awdurdodau lleol yng Nghymru, a sut mae SSCE Cymru yn annog awdurdodau lleol i ddefnyddio'r cyllid.
- Diolchodd y Cadeirydd i Millie am y gwaith y mae SSCE Cymru yn ei wneud a llongyfarchodd Ysgol Pen y Bryn ar eu statws arian.
- Atebodd Millie Taylor gwestiynau ar y diffiniad o blant milwyr.

- Dywedodd y Cadeirydd fod y GTB wedi awgrymu ehangu'r diffiniad fel y gallai mwy o bobl elwa a dywedodd fod Llywodraeth Cymru i'w gweld yn agored i ymestyn hyn.
- Codwyd mater rhai ysgolion nad oeddent yn cynnwys data plant lluoedd arfog yn ystod y Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD). Cytunodd y Cadeirydd i fynd ar drywydd hyn gyda Llywodraeth Cymru.
- **Cytunwyd y byddai'r GTB yn gofyn i Lywodraeth Cymru pa ystyriaeth y mae wedi'i roi i ymestyn y diffiniad o blant lluoedd arfog i'w wneud yn gyson â diffiniad SSCE Cymru ac i sicrhau bod data ar blant milwyr yn cael ei gofnodi'n flynyddol drwy CYBLD.**

5. Trafodaeth ar Gydnerthedd Ôl-Pandemig a 'Pharodrwydd ar gyfer y Gaeaf' yng Nghymru gyda Peter Kellam, Llywodraeth Cymru a'r Brigadydd Graeme Fraser, y Llynges Frenhinol:
    - Trafododd y Cadeirydd y cydweithrediad rhwng Llywodraeth Cymru a'r Lluoedd Arfog, a sut y maent wedi ymateb i ddigwyddiadau arwyddocaol fel llifogydd a'r pandemig.
    - Rhoddodd Peter Kellam y wybodaeth ddiweddaraf i'r grŵp am berthynas Llywodraeth Cymru ag ôl troed y Lluoedd Arfog yng Nghymru, a'i waith gyda'r tîm argyfyngau sifil posibl.
    - Amlinellodd Peter Kellam a'r Brigadydd Graeme Fraser y broses o ofyn am gymorth milwrol yng Nghymru.
    - Rhoddodd y Brigadydd Fraser enghreifftiau o'r amrywiaeth o amgylchiadau lle mae'r Lluoedd Arfog wedi darparu cymorth, a sut mae hyn wedi eu galluogi i ddyfnhau eu cysylltiadau ar draws y gymuned.
    - Croesawodd y Cadeirydd y cyfle i drafod pwnc gwydnwch, a mynegodd ddiolch i'r gwasanaethau milwrol am eu hymdrechion yn ystod y pandemig.

6. Unrhyw fater arall
    - Diolchodd y Cadeirydd i'r rhai a oedd yn bresennol ac edrychodd ymlaen at gydweithio â'r grŵp yn y dyfodol.
    - Rhannwyd dyddiadau cyfarfodydd y dyfodol gyda'r grŵp.
    - Dywedodd y Cadeirydd wrth y grŵp y bydd diweddariad gan swyddogion cyswllt y Lluoedd Arfog yng Nghymru yn cael ei ddarparu yn y GTB nesaf.